

ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ

- α) Ψυχιατρική: μελέτη ψυχικών διαταραχών (διάγνωση – θεραπεία - πρόληψη- επιδημιολογία - έρευνα).
- β) Νομική Επιστήμη: μελέτη νομικών κανόνων (κατάταξη – ερμηνεία - σύγκριση- εναρμόνιση με πολιτικούς και ηθικούς στόχους).
- γ) Δικαστική Ψυχιατρική: νομικές ρυθμίσεις που αφορούν άτομα με ψυχικές διαταραχές (μελέτη-εφαρμογή).

Τομείς Ενασχόλησης της Δικαστικής Ψυχιατρικής

1. Ποινική μεταχείριση ατόμων με ψυχικές διαταραχές – καταλογισμός.
2. Σωφρονιστική Ψυχιατρική.
3. Επικινδυνότητα – Ακούσια νοσηλεία.
4. Ψυχιατρική και παραβατική συμπεριφορά.
5. Αστικό Δίκαιο και Ψυχιατρική – Δικαστική Συμπάραση.
6. Διοικητικό Δίκαιο και ψυχιατρικές υπηρεσίες.
7. Ψυχιατρική Πραγματογνωμοσύνη.
8. Παραβατικότητα Ανηλίκων.
9. Ψυχιατρική Δεοντολογία.

Επιστημονικοί κλάδοι συγγενείς της Δικαστικής Ψυχιατρικής

- Κοινωνική Ψυχιατρική
- Διοικητική Ψυχιατρική
- Διαπολιτισμική Ψυχιατρική
- Ψυχιατρική Ανθρωπολογία

- Εγκληματολογία – Σωφρονιστική
- Κοινωνιολογία του Δικαίου
- Ανακριτική

- Δικαστική Ψυχολογία

Ιστορικοί σταθμοί

Αρχαιότητα

Ιπποκράτεια παράδοση

Ρωμαϊκό δίκαιο

Μεσαίωνας

Δαιμονολογική προσέγγιση

Νεώτεροι χρόνοι

Ασυλική ψυχιατρική

Εξανθρωπισμός ποινών

Καταλογισμός

20ος αιώνας

Ψυχιατρική σκέψη

Πολιτικά – κοινωνικά δικαιώματα

Ψυχιατρική μεταρρύθμιση

Εισαγωγή στο Δίκαιο

Δικαιοσύνη: Ιδανική ρύθμιση αντιτιθέμενων αναγκών και συμφερόντων.

Ισχύον Δίκαιο: κανόνες με υποχρεωτική εφαρμογή.

Δημόσιο Δίκαιο: (π.χ. Συνταγματικό – Ποινικό).

Ιδιωτικό Δίκαιο: (π.χ. Οικογενειακό – Ενοχικό).

Ποινικό Δίκαιο: Εγκλήματα – ποινές.

Καταλογισμός

Αδίκημα: πράξη άδικη, καταλογιστέα
άδικη πράξη= αντικειμενική υπόσταση +
αιτιότητα (δόλος-αμέλεια).

Λόγοι άρσης αδικού χαρακτήρα πράξης:
άμυνα, ανάγκη, προσταγή.

Λόγοι άρσης καταλογισμού: ανηλικότητα,
πλάνη, διατάραξη ψυχικών λειτουργιών.

Καταλογισμός – διατάραξη ψυχικών λειτουργιών

ακαταλόγιστο – μερικός καταλογισμός:

α) δεν μπορούσε ν' αντιληφθεί ότι η πράξη τιμωρείται (π.χ. άνοια, σύγχυση).

ή

β) δεν μπορούσε να ενεργήσει σύμφωνα με την αντίληψή του (π.χ. ψύχωση σε έξαρση, μανία).

Σωφρονιστική Ψυχιατρική

Θεωρητικές τάσεις.

Αρχή της ανταπόδοσης.

Αρχή της πρόληψης.

(εκφοβισμός – εγκλεισμός – αχρήστευση).

Αρχή της βελτίωσης – διαπαιδαγώγησης.

Αρχή της επιείκειας.

Ακαταλόγιστοι–επικίνδυνοι παραβάτες.

Μέτρα προστασίας.

Εγκλεισμός.

Περιοδικός έλεγχος της επικινδυνότητας.

Μέτρα Θεραπείας-βελτίωσης παραβατών με ψυχικές διαταραχές

1. Νοσηλεία σε κλειστό ψυχιατρικό τμήμα.
2. Κλειστές θεραπευτικές κοινότητες
(θεραπεία περιβάλλοντος-ολοκληρωτικό
ίδρυμα).
3. Αρχές θεραπευτικής κοινότητας.
εκπαίδευση – εργασία.
βελτίωση κοινωνικών δεξιοτήτων–
αυτοεκτίμησης.
πλαίσιο δομημένο, σταθερό, μη τιμωρητικό.
4. Εναλλακτικοί τρόποι έκτισης της ποινής.